Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија" бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и член 22 став 1 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија" бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16, 67/17 и 64/18), министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по наставниот предмет ***руски јазик (втор странски јазик)*** за IV (четврта) година образование од средното стручно образование со четиригодишно траење.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

РУСКИ ЈАЗИК

Втор странски јазик

модуларно дизајнирана

за IV година

Хотелско-туристички техничар, Угостителски техничар, Угостителски техничар за рурален туризам, Техничар за настани и анимации, Техничар за моделирање на облека, Техничар за дизајн на облека, Техничар за моделирање на обувки
образовен профил / квалификација

Угостителско-туристичка/Угостителство и туризам,
Текстилно-кожарска/Текстил, кожа и слични производи
струка / сектор

Скопје, 2019 годи

Назив на наставната програма	Руски јазик (втор странски јазик)
Тип на наставна програма	Задолжителна
Кредитна вредност на наставната програма	3 (три) ЕЦВЕТ[1] кредити
Струка	Угостителско-туристичка, Текстилно-кожарска
Сектор	Угостителство и туризам, Текстил, кожа и слични производи
Образовен профил	Хотелско-туристички техничар, Угостителски техничар, Угостителски техничар за рурален туризам,Техничар за настани и анимации; Техничар за моделирање на облека,Техничар за дизајн на облека и Техничар за моделирање на обувки
Назив и ниво на квалификација	Хотелско-туристички техничар, Угостителски техничар, Угостителски техничар за рурален туризам,Техничар за настани и анимации; Техничар за моделирање на облека, Техничар за дизајн на облека и Техничар за моделирање на обувки. IV (четврто) ниво Согласно *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* после првата година на изучување на рускиот јазик во средното образование може делумно да се достигне нивото А2 (основно ниво), по втората година во средно образование може целосно да го достигне нивото А2 (основно ниво), по третата година учење на рускиот јазик во средно образование може делумно да се достигне Б1 (преодно ниво) и по завршувањето на IV година, може целосно да се достигне Б1 (преодно ниво).
Година на изучување	IV (четврта) година

[1] Закон за Националната рамка на квалификации.

Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	2 /66
Цели на наставна програма	Ученикот/ученичката: - да формира и да развие јазични, комуникативни вештини за изучување на втор странски јазик; - да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од прviот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик; - да формира елементарни навики и умеења за слушање, говорење, читање и пишување преку рускиот јазик; - самостојно да користи дадени материјали и да применува познати и новонаучени стратегии за самостојно изучување на рускиот јазик; - глобално и селективно да разбира прочитани или слушнати текстови со позната и помалку позната тематика; - да репродуцира и да продуцира зборови и јазични искази согласно соодветното ниво; - усно и писмено да опишува и да искажува искуства, мислења и ставови со соодветен вокабулар на секојдневна и позната и помалку позната тематика во неформални разговори; - да учествува во разговор или дискусија што произлегуваат од секојдневните активности; - да пишува едноставни, поврзани текстови на разни теми од сферата на личните интереси и струката; - да парафразира кус текст на едноставен начин, задржувајќи го оригиналниот израз и редослед; -да се оспособи да ги искаже социокултурните разлики од секојдневниот живот на сопствената култура и културата на земјите од руското говорно подрачје и да гради сопствени ставови и однесувања и - да развива интерес кон културата на земјите од руското јазично подрачје.
Модуларни единици на наставна програма	• СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ • ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ • ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА • ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ

	НАПОМЕНА: Поради специфичноста на изучување на странските јазици, модуларните единици се дизајнирани согласно вештините (слушање со разбирање, читање со разбирање, говорна продукција и интеракција и писмено изразување), а во нив се интегрирани јазичните компоненти (лексички единици, граматички структури, јазични функции и култура). За успешна реализација на наставата по странските јазици, наставникот прави комбинација меѓу вештините и јазичните компоненти. Понудените содржини се задолжителни, но наставникот користи примери од други извори и ја прилагодува наставата согласно образовниот профил/квалификацијата, односно струката/секторот.
Материјално-технички и просторни услови	Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука. Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за прва година треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за четврта година на средното образование. Се препорачува заради полесен визуелен контакт помеѓу ученици за да слушнат подобро што се зборува, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).
Норматив на наставен кадар	Наставната програма ја реализираат наставници со завршени: - студии по руски јазик и литература – наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС. - студии по руски јазик и книжевност, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС. - студии по руски јазик и литература - друга насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС, и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирана високообразовна установа.

	Модуларна единица 1: СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - ги препознава и слуховно да ги идентификува: интонацијата, подвижниот акцент и меките согласки, безличните реченици како и невербалните елементи во слушнати текстови;	Интонация и типы ударения в русской речи. Роль ударения в фонетическом оформлении речи; Синтаксис: Односоставные предложения **1) с одним главным членом — сказуемым и** **2) с одним главным членом — подлежащим**. - мó-ре – мо-ря▯, - пи-шу▯ – пи▯-шешь - зáмок – замóк, - пи▯ли – пили▯ - пáрить и пари▯ть - рожóк - рожкá, - рекá - ре▯ки, - приня▯ть - при▯нял, принялá. - В самые жаркие летние месяцы поверхностные слои воды на юге Баренцева моря иногда прогреваются до +10-12 градусов. - Реки европейской части России относятся к бассейнам таких морей как Черное и	- Вежби со слушање аудиоснимки или изворни говорници (наставникот) и подвлекување акцентирани слогови; - Вежби со слушање на зборови и реченици и идентификување на акцентот, интонацијата и главната мисла; Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Вежби со Идентификување на: зборови, структури и изрази во контекст; - Активности од типот на соодветно невербално реагирање на слушнати искази или инструкции на пр.:	**Ученикот/ученичката може:** - да распознава основни интонациски модели; - да го идентификува слуховно акцентот во зборовите и препознава мекиот знак; - да разликува лични од безлични реченици; - да реагира невербално и да ја разбира поставената задача;

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		Каспийское, Балтийское и к бассейну Северного Ледовитого океана. - В эпоху Средневековья замки строили с целью защиты жителей города и для обеспечения безопасности феодалу и его семье, обитавшим в нем. - Чему смеётесь? - Сердцу не прикажешь - Ну как не порадеть родному человечку? - Пора вставать: седьмой уж час! - Всю ночь ему не спалось.	- движење на телото, - мимика, - цртање, - внесување во план, - заокружување информации и сл.; - Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со точно, неточно; - Вежби со да,не; - Вежби со поврзување слики по хронолошки редослед; - Вежби со игри во помали групи или парови. **Методи:** - интерпретација (вербална или невербеална); - визуелни и аудио извори на информации. - Метод на практична работа и во парови и групи	

2.	- да препознава непознати зборови во општопознатa тематика од секојдневниот живот: наука, литература, филм, однесување, печатени и електронски медиуми, другарство и сл.;	- Эта книга - короткий тест на наличие в человеке души: если читаешь, и она внутри ощущается, - значит, правда есть. Как будто кто-то подсмотрел, о чем ты молчишь, и разделил с тобой твою тайну. - Пушкин - в этом имени и первые шаги ребенка, и первая любовь, и первое знакомство со злом и добром. Говорить об Александре Сергеевиче и трудно, и легко. Трудно, потому что это разносторонний поэт, коснувшийся всех самых глубоких тем. Легко, потому что это необычайно талантливый и близкий читателям поэт. - Иван Петрович Павлов (1849–1936) - один из авторитетнейших учёных России, физиолог, психолог, создатель науки о высшей нервной деятельности и представлений о процессах регуляции пищеварения; основатель крупнейшей российской физиологической школы; лауреат Нобелевской премии в области медицины и физиологии 1904 года «за работу по физиологии пищеварения».	- Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со да,не; - Вежби со поврзување, подредување настани, точни/неточни искази; - Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Аудио или видео снимки или изворни говорници и подвлекување зборови во минимални парови; - Вежби со бура од идеи; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:** - метод на слушање со повторување; - аудио/видео запис; - презентација; - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор)	- да идентификува конкретни информации во куси или подолги текстови на општопознати теми, составени од познати јазички елементи во врска со прочитана книга, биографија на омилени писатели, актери, лауреати на нобелови награди и сл.; - да го разбира приближното значење на непознат збор во познат контекст; - да толкува куси искази и текстови со позната и помалку позната тематика (глобално и селективно разбирање).

3.	- да разбире едноставни упатства од рекламни пораки, соопштенија, огласи, како и да прави разлика на значењето на слушнат краток или подолг текст со содржина од секојдневниот живот (соопштение, молба, совет, дозвола, забрана, цел, несигурност, чувства и навики и сл.);	- Привет, Марина! Не хочешь ли сегодня вечером сходить в кино на одну довольно интересную экранизацию. - Хорошо. Я не против. А как называется эта экранизация? - Мне нравятся фильмы этого режиссера. Я бы хотела сходить на премьеру этого фильма. - Отлично! Тогда я закажу для нас билеты по телефону и вечером можем идти. - Список лучших фильмов: для подростков, где основной сюжет происходит в школьные годы и затрагивает подростковую жизнь. Шалости, глупости, первая любовь и другие атрибуты естественного взросления. - Ожидаемые новинки фильмов выводятся в следующем порядке: вверху показываются самые ближайшие фильмы, которые выйдут в прокат. - На сайте my-lib.ru собрана большая коллекция книг, которые теперь можно купить, не выходя из дома.	- Вежби со поврзување, подредување настани - вежби за следење на едноставни упатства со визуелна поддршка или без неа; - вежби со слушање и подвлекување на важни информации; - вежби за усни известувања (порака, соопштение, известување, оглас и сл.) - вежби за поврзување слики со клучни зборови или текст; - вежби со ИКТ во наставата; - вежби со поврзување на новите информации и зборови во контекст - вежби со дополнување и поврзување **Методи:** - визуелни и аудио извори на информации; - работа со ИКТ компјутерска технологија	- да бара/дава едноставни упатства за добивање на саканата информација од слушнат краток или подолг текст; - да идентификува конкретни информации од пораки, упатства, соопштенија, флаери, реклами и сл. и да ја пронаоѓа главната цел во нив; - да објасни кратко слушнат опис за некој предмет, лице или настан; - да објаснува, прави разлика и споредува различни упатства или информации добиени за една иста содржина. - да селектира одредени информации од кратки текстови со едноставен вокабулар поврзани со секојдневни ситуации.

			(апликации, демонстрации); - презентација; - менторство и насочување.	
4.	- ги препознава конкретните и важни информации од слушнатото монолошко или дијалошко излагање со општа тематика и познати јазични елементи од секојднениот живот (поезија, проза, библиотеки, филмови од разни жанрови, однесување, печатени и електронски медиуми, туризам);	- Скоро летние каникулы и почти каждый уже задумывается, как будет их проводить. Я бы хотел поехать летом на море, лучше всего, в Крым. - Крупнейшие достижения, революционные и фундаментальные открытия в астрономии, астрофизике, космологии, биологии, медицине, физике, математике, информатике, кибернетике, химии. Дальнейшее развитие науки в 20—21 веках, важнейшие события периода. - Я очень люблю ходить в библиотеку, потому что люблю читать. Многие могут возразить, что сейчас, для того, чтобы прочитать книгу, не обязательно идти в библиотеку, но я не соглашусь. - История моды всегда интересна истинным ее ценителям, ведь каждый ее этап уникален по-своему, и в той или иной степени влияет и на современные	- Вежби со поврзување слики со слушнат текст или клучни зборови во делови од текст; - Вежби со поврзување зборови во колони, подредување настани; - Вежби со одговорање на конкретни прашања или прашања од типот точно/неточно; - Вежби за одговорање на отворени прашања или прашања со повеќечлен избор; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:**	- во целост да ги разбира слушнатите кратки и подолги наративни текстови; - да селектира конкретни информации од текст и да ги подредува по важност; - да ја издвојува главната мисла и целта во слушнатиот текст или делови од текст; - да поврзува слики со слушнат текст на теми од секојдневниот живот.

		тенденции. - Каждый модельер, создавая свои эксклюзивные наряды, должен представить их на подиуме. Модели уверенной походкой иду т по подиуму, демонстрируя публике элегантные платья, костюмы и так далее. Каждый из них обладает индивидуальным стилем.	- Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор) - Монолошки метод на изложување на содржините (монолошко читање, опишување, раскажување, објаснување, образложување, усмено изложување) - визуелни и аудио извори на информации; - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација;	

5.	- го разбира значењето на пораката од слушнат изворен тонски запис (аудио или видео снимка) за познати теми, претставени јасно и на стандарден литературен јазик.	Видео снимка: СУЗДАЛЬ СТАНЕТ РУССКИМ ГОЛЛИВУДОМ Жители и гости Владимирской области 25 августа смогут совершить путешествие в русский Голливуд. На один день им станет Суздаль. Город присоединится к всероссийской акции «Ночь кино». Гостей ждет насыщенная программа. Так, гид автобусно-пешеходной экскурсии «Суздаль в кино» расскажет, как снимались «Женитьба Бальзаминова», «Метель», «Тема», «Царь» и другие фильмы.	слушање аудио или видео снимки, радио емисии или изворни говорници (наставникот); - гледање видео клипови; **Методи:** - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - аудио-визуелни извори на информации.	- да препознава тема на опис; - да го препознае општото значење на слушнатиот текст; - да извлече конкретна порака според интонацијата: воодушевување, радост, тага, страв, изненадување, итн.; - да користи фрази и едноставни искази со цел да ја искаже пораката од слушнатиот запис, како и сопствените искуства, ставови и мислења.

	Модуларна единица 2: ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими (Примери)**	**Активности и методи**	**Критериуми на оценување***
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - прочита кратки и подолги текстови со содржини од секојдневниот живот (наука, литература, филм, мода, изглед, облека, однесување, патување,транспорт, печатени и електронски медиуми, другарство и сл.);	Повторение, обобщение, систематизация изученного: Фонетика: Интонация и типы ударения в русской речи; Синтаксис: Односоставные предложения 1) с одним главным членом — сказуемым и 2) с одним главным членом — подлежащим. **Куда** ты идёшь? **Какой** у неё голос? Какой у неё **голос**! **Как** она танцует? Как она **танцует**! Как, **она** танцует! **Настоящая весна**! **Молчите**! (категорический приказ) **Молчи-и-те?!** (угроза)	- Активности од типот на вежби со читање и идентификување, подвлекување на главни и второстепени членови; - Вежби со читање препознавање и определување на видот на реченицата; - Вежби од типот на вербално реагирање на поставено прашање; - Вежби со читање и подвлекување зборови и делови од реченици, пополнување зборови во реченици, довршување реченици итн.; - вежби со читање едноставни текстови, дијалози или реченици; **Методи:** - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - аудио-визуелни извори на информации;	**Ученикот/ученичката може:** - да ги идентификува и примени усвоените зборови и изрази; - да ги споредува главните делови и второстепените членови во реченицата во кратки, едноставни текстови или подолги реченици со содржина од секојдневниот живот (наука, литература, филм, мода, изглед, облека, однесување, патување,транспорт, печатени и електронски медиуми, другарство и сл.); - да ја разбере содржината на прочитаниот текст, напишана на стандарден јазик; - да поврзува позната со непозната лексика во контекст.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		Как удивили **её брата**? Поздняя **осень**. **Грачи** улетели, **поля** опустели. По случаю торжеств движение транспорта в центре города было ограничено. Благодаря вашей помощи **я достиг успеха**. Из вежливости **я не спросил его о причине ссоры с другом**. Не тебе бы говорить, не мне бы слушать.	- работа во парови и работа во помали групи.	
2.	- ги идентификува конкретните информации во кратки и подолги текстови на општи теми од секојдневни ситуации (наука, литература, филм, мода, изглед, облека, однесување, патување,транспорт, печатени и електронски медиуми, другарство и сл.);	Существительные Прилагательные Местоимения (род, число, склонение суффиксы) - Театр или кино? Кино или театр? Мы обожаем оба вида искусства, но решили не совсем серьезно поразмышлять, чем же театр может завлечь зрителей, помимо репертуара. В театр можно «выгулять» свое самое красивое платье или пригласить самую красивую девушку,	Вежби со гласно читање дијалози во парови и текстови; - Вежби за донесување заклучок врз основа на наслови и слики; - Активности за идентификување информации од типот на заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не); - Вежби со поврзување слики и текст; - Формулирање наслови; - Пополнување текст сопразнини; - Одговор на прашања, изразување свои претпоставки во врска со текстот;	- да ја препознава познатата тематика од текстови од областа на секојдневниот живот (наука, литература, филм, мода, изглед, облека, однесување, патување,транспорт, печатени и електронски медиуми, другарство и сл.); - да класифицира и споредува информативни текстови проследени со визуелни документи; - да толкува/преведува кратко и едноставно неформално писмо, покани, флаери, натписи,

		а в кино все приходят в джинсах, и там темно. - Она рассказала как понравился ей фильм о коте Томасина как переживала она когда Томасино потерялся и как радовалась когда нашелся. - Книга рекордов Гиннеса является сборником мировых рекордов и достижений с 1955 года по настоящее время, к описанию рекордов прилагаются фотографии в хорошем качестве. - Известные телеведущие России получили свою популярность за счет отличной профессиональной деятельности. Разумеется, никто не станет смотреть передачу, если ее ведет не компетентный в своем деле человек.	- вежби за асоцијации за поставување претпоставки. **Методи:** - вербални методи (изложување на содржините); - документациски методи - пишан извор на информација: (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - метод на интерпретација; - аудио-визуелни извори на информации; - демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - метод на практична работа во парови и групи; - Операциски методи експериментален метод; - метод на работа со компјутерска технологија (апликации, демонстрации).	соопштенија, плакати, реклами, проспекти, ТВ програми и сл.

		- МУЛЬТ В КИНО. Выпуск №84. Лучшие друзья, 2018 Страна: Россия Год выпуска: 2018 Продолжительность: фильм длится 45 минут Режиссеры: Александр Люткевич, Вера Мякишева, Роман Трамвай, Андрей Рубецкой		
3.	- чита кратки и подолги, едноставни текстови од разни жанрови со познати и помалку познати конкретни теми каде се употребува секојдневниот или професионалниот јазик;	**Значения падежей; Употребление предлогов с падежами;** - В предыдущем письме я сказал: обращайте внимание на детали. Теперь я хочу сказать о тех деталях, которые особенно следует, как мне кажется, ценить сами по себе. Это детали, мелочи, свидетельствующие о простых человеческих чувствах, о человечности. Они могут быть и без людей – в пейзаже, в жизни животных, но чаще всего	- Читање текстови и вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови, синоними, антоними дополнување реченици; - Вежби со читање текстови и пополнување реченици; - Вежби со повеќечлен избор, одговарање на прашања, поврзување слики; - вежби со одредување на видот на текстот (оглас, соопштение, дијалог, расказ, приказна и сл.); - вежби со примена на разни стратегии на читање; - вежби со подредување на реченици и пасуси од краток и	- да ја дефинира главната идеја (мисла) во кратки и подолги текстови од општа тема; - да поврзува информации во текстот и да чита избрани текстови и елементи; - да разликува јазични елементи во подолги и во посложени реченици.

		в отношениях между людьми. - Чтение не должно быть случайным. Это огромный расход времени, а время – величайшая ценность, которую нельзя тратить на пустяки. Читать следует по программе, разумеется не следуя ей жестко, отходя от нее там, где появляются дополнительные для читающего интересы. Однако при всех отступлениях от первоначальной программы необходимо составить для себя новую, учитывающую появившиеся новые интересы. - Кинематограф неразрывно связан как с искусством, так и с наукой. Изначально вобрав в себя все основные принципы творческой деятельности сейчас он совершенствуется благодаря научным достижениям.	едноставен текст по логичен редослед. **Методи:** - вербални методи (изложување на содржините); - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - метод на интерпретација; - аудио-визуелни извори на информации; - демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - работа во парови и работа во групи.	

4.	- чита текстови со познати општи и конкретни теми, каде се употребува разговорниот или литературен јазик со користиње дополнителни елементи од типот на илустративен материјал, интернационална лексика и сл.	**Наречия** **Числительные** - Я за модой не слежу, мне это совсем неинтересно, ну соответственно и не следую ей! Ношу только те вещи, в которых мне удобно и которые мне идут. - Хорошая русская мелодрама имеет способность, вызвать у смотрящего целую гамму эмоций, заставить сопереживать и испытывать волнение за судьбу героя. - Благодаря экспедициям, российская наука всё точнее составляла карту мира, всё больше открывались границы неизведанного. - Российская транспортная система довольно широка и разнообразна. Однако не все виды транспорта в России одинаково популярны и	- Пополнување зборови во реченици, довршување на реченици; - Пополнување празни места во текстови, табели и реченици; - Вежби со читање избрани текстови и пополнување реченици; - Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл.; - Подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед; - Одговарање на отворени прашања; - Давање наслови на одредени делови на текст. **Методи:** - вербални методи (изложување на содржините); - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - метод на интерпретација; аудио-визуелни извори на информации;	- да ја совлада и репродуцира содржината на прочитаниот текст; - да трансформира текстови од една во друга форма: дијалог, интервју, драматизација, расказ, оглас и сл. - да ја применува главната идеја (мисла) во куси или подолги текстови на општа или конкретна тема.

		распространены. - Освоение космоса - это все, что включает наше знакомство с космосом и всем, что находится за пределами нижних слоев атмосферы Земли.	- демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - работа во парови и работа во групи.	

	Модуларна единица 3: ГОВОРНА ПРОДУКЦИЈА И ИНТЕРАКЦИЈА			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - даде краток и едноставен опис, искажувајќи едноставни ситуации од секојдневниот живот (литература, наука, филм, мода, однесување, патување), а притоа водејќи сметка за интонацијата на прости и сложени реченици;	Синтаксис -предложения с предикативами НАДО, НУЖНО, НЕОБХОДИМО, МОЖНО, НЕЛЬЗЯ; -употребление союзов И, А, ТОЖЕ; ЗНАЧЕНИЯ ПАДЕЖЕЙ: - именительный - родительный (нет, не было, не будет) -Разве можно смотреть телевизор весь день? -Этот фильм детям смотреть нельзя. -Что нужно, чтобы снять фильм? Вам необходимо определиться, что вы хотите от фильма. -Его не было на концерте.	-Изговор на минимални парови римувалки и брзозборки. -Вежби со репродукција и продукција на зборови. -Вежби со репродукција и продукција на реченици. - Вежби со слушање- - Вежби со слушање аудиоснимки или изворни говорници (наставникот) и подвлекување акцентирани слогови; и повторување на зборови и реченици и идентификување на акцентот, интонацијата и главната мисла; Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Вежби со идентификување на: зборови, структури и изрази во контекст; - Активности од типот на соодветно вербално реагирање на слушнати	**Ученикот/ученичката може :** - да распознава и вербално да продуцира основни интонациски модели; - да го идентификува слуховно и вербално акцентот во зборовите и препознава и изговара мекиот знак; - да ја покаже/искаже главната мисла или клучни изрази во реченицата кои се однесуваат на темите од секојдневниот живот; - да бара/дава информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; - разменува информации со својот соговорник за темите од секојдневниот живот;

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		-У нас нет этого нового фильма. -РГБ в Москве - национальная библиотека РФ, одна из крупнейших библиотек мира. -В 1933 Иван Алексеевич Бунин (1870-1953) стал первым русским лауреатом Нобелевской премии по литературе - «за правдивый артистический талант» - «Аргументы и факты», «Комсомольская правда», ... - Что такое Книга Рекордов Гиннеса? Это сборник мировых рекордов, достижений человека, животных и ... - О ком этот рассказ? Как они познакомились? - В самые жаркие летние месяцы русские отдыхают на Чёрном море а македонские на озере.	искази или инструкции на пр.: - движење на телото, - мимика, - Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со точно, неточно; - Вежби со да,не; - Вежби со поврзување слики по хронолошки редослед; - Вежби со игри во помали групи или парови. Методи: - интерпретација (вербална или невербеална); - визуелни и аудио извори на информации. - Метод на практична работа и во парови и групи -Интерпретација -Дијалошки (метод на разговор во парови	

		Это современный и комфортабельный отель, расположенный в 100 метрах от городского вокзала. - Туристов интересуют не только комфортные условия проживания, но и местонахощдение отеля.		
2.	- прераскажува случувања од секојдневниот живот (литература, филм, мода, облека, однесување, патување, печатени и електронски медиуми и сл.);	-Тебе обязательно нужно посмотреть этот фильм. -Этот фильм не стоит смотреть. - Я звонил ему, чтобы рассказать о новом фильме. - Сегодня они одеты, как всегда. Какой у них стиль? – У них спортивный стиль. - Антон у тебя новая куртка? Она тебе очень идет. - Какие у тебя модные джинсы. – Спасибо! - Кто-нибудь звонил мне? - А она чем-нибудь увлекается? - Мой брат увлекается рисованием. -Дайте мне, пожалуйста, посмотреть вот эту	- Вежби со одговорање на конкретни прашања; - Вежби со повеќечлен избор; - Вежби со да,не; - Вежби со поврзување, подредување настани, точни/неточни искази; - Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; -Вежби со репродукција и продукција на реченици. -Поставување прашања и одговарање на истите. -Играње по улоги според дадени модели. -Симулации проследени со движења. - Аудио или видео снимки или изворни говорници и подвлекување	- да ги идентификува конкретните информации во куси или подолги текстови во темо од секојдневниот живот; - да објаснува и презентира куси искази и текстови со познат и усвоен вокабулар; -да издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојднениот живот.

		толсковку. Веком чего вы назовете XX век? И.П. Павлов за работы в области физиологии. Московский государственный университет им. Ломоносова по праву считается старейшим российским университетом. Он основан в 1755 году. Газеты и журналы пишут о о новых научных достижениях.	зборови во минимални парови; - Вежби со бура од идеи; - Вежби со ИКТ во наставата; Методи: - метод на слушање со повторување; - аудио/видео запис; - презентација; - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор) -Интерпретација	
3.	- разменува информации за секојдневниот живот и го искажува сопственото мислење за литература, филм, празници;	-местоимение и значение (ЧЕЙ, ЧЬЯ, ЧЬЁ, ЧЬИ) - дательный падеж и его употребление (по, к) -Чей фильм? - Никиты Михалкова. Чьё произведение? - Николая Гоголя. Чья сказка? - Пушкина. Чьи роли? -История российского кино	- Вежби со усно поврзување и подредување настани - говорни вежби за следење на едноставни упатства со визуелна поддршка или без неа; - вежби со слушање и усно повторување на важни информации; - вежби за усни известувања (порака, соопштение, известување, оглас и сл.)	- дава едноставни упатства при добивање и давање на одредена информација од слушнат краток или подолг текст; - да презентира конкретни информации од прочитана книга, филм; - да прераскаже содржина или настан од слушнат текст; - да објаснува, прави разлика и

		своеобразна. -Основные климатические пояса России. - Россия расположена в девяти часовых поясах, поэтому приход нового года в России отмечают девять раз.	- вежби за поврзување слики со клучни зборови или текст; - вежби со ИКТ во наставата; - вежби со поврзување на новите информации и зборови во контекст - вежби со дополнување и поврзување **Методи:** - визуелни и аудио извори на информации; - работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација; - менторство и насочување. -Интерпретација	споредува различни упатства или информации добиени за една иста содржина; -да споредува реплики од прочитана книга, филм.
4.	- постави прашање и да даде одговор во врска со темите од секојдневниот живот (литература, филм, мода, облека, однесување, патување, печатени и електронски медиуми и сл.).	Творительный падеж и его употребление (кем?, чем?) Предлоги (с, за) - предложный падеж и его употребление (о ком, о чем) Предлоги (о (об), в, на) -Он дружит с девочкой из десятого класса. -Разводиться с мужем.	-Активности за стимулирање на креативното мислење на ученикот/ученичката (дискусии во парови, групи, панел итн.). -Опишување и раскажување по слики, видеоматеријали и сл. Продукција на кратки искази. Прераскажување на кратки едноставни текстови. Вежби со користење пантомими и и мимики.	- да користи основни фрази и поими при опшишување на настан од секојдневниот живот; - да селектира и усно презентира конкретни информации од текст и да ги подредува по важност; - да ја изведува главната мисла и целта во слушнатиот, прочитаниот или делови од текст; - да изведува заклучоци на

		-Работать с профессионалом. - Где фотография этого ученого? Вон там, над столом. - Мы слушали интересный рассказ экскурсовода о Москве. - СНИМАТЬСЯ в фильме, клипе,... - СНЯТЬСЯ в рекламе, ... - Он женился на Татьяне. -Роман Евгений Онегин является энциклопедией русской жизни. - Александр Сергеевич Пушкин родился (26 мая) 6 июня 1799 года в Москве, в семье небогатого дворянина. - Какие книги читают россияне? – Детективы и приключения, любовные, исторические романы и др. - Я расскажу вам о русском поэте А.С. Пушкине. - Расскажите нам пожалуйста о русском поэте Пушкине.	Игровни активности од типот: „глув телефон“... - Вежби со усно поврзување на слики со слушнат текст или клучни зборови во делови од текст; - Вежби со поврзување зборови во колони, подредување настани; - Вежби со одговорање на конкретни прашања или прашања од типот точно/неточно; - Вежби за одговорање на отворени прашања или прашања со повеќечлен избор; - Вежби со ИКТ во наставата; **Методи:** - Дијалошки или метод на разговор (после слушнатиот дијалог, дискусија, разговор) - Монолошки метод на изложување на содржините (монолошко читање, опишување, раскажување, објаснување, образложување, усмено изложување) - визуелни и аудио извори на информации;	презентирани согледувања на различни теми од секојдневниот живот;

			- работа со ИКТ компјутерска технологија (апликации, демонстрации); - презентација;	

	Модуларна единица 4: ПИСМЕНО ИЗРАЗУВАЊЕ			
Ред. број	Резултати од учење	Содржини и поими (Примери)	Активности и методи	Критериуми на оценување*
1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен да:** - да ги идентификува и правилно употребува руските букви, да ги користи правилата на правописот на теми од секојдневниот живот;	*Безличние предложения с (надо, нужно, необходимо, можно, нельзя)* -употребление союзов (и, а, тоже), - сложное предложение с союзами (чем, тем), - если, хотя, несмотря -Разве можно смотреть телевизор весь день? -Этот фильм детям смотреть нельзя. -то нужно, чтобы снять фильм? -Вам необходимо определиться, что вы хотите от фильма. -Мне нравится этот фильм. И мне нравится. Мне тоже нравится этот фильм. - Чем быстрее, тем лучше. - Чем красивее, тем опаснее. - Если прочитав книгу, я	-Подредување зборови во слеана низа. - Пишување по диктат. - Вежби со пишување кратенки. - Активности од типот на вежби со пишување и идентификување, подвлекување на главни и второстепени членови; - Вежби со пишување препознавање и определување на видот на реченицата; - Вежби од типот на писмено огдоварање на поставено прашање; - Вежби со пишување и подвлекување зборови и делови од реченици, пополнување зборови во реченици, довршување реченици итн.; - вежби со пишување	**Ученикот/ученичката може:** - да ги пишува и издвојува главните делови од реченицата како и нејзините второстепени членови со содржина од секојдневниот живот (наука, литература, филм, мода, изглед, однесување, патување,транспорт, печатени и електронски медиуми и сл.); -да составува текстови со содржини од секојдневниот живот; -писмено да поврзува позната со непозната лексика во контекст.

*Внесени се стандарди/индикатори за постигнување на резултатите од учењето врз основа на кои се определуваат критериумите за оценување.

		напишу своими словами тоже самое, используя тот же смысл, буду ли я нарушать ... -... хотя на дворе стояла уже глубокая осень - ... было дождливо, несмотря на то, что солнце поднялосью.	едноставни текстови, дијалози или реченици; **Методи:** - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст,); - аудио-визуелни извори на информации; - работа во парови и работа во помали групи.	
2.	- идентификува конкретни информации во кратки и подолги текстови на општи теми а во врска со секојдневни ситуации (наука, литература, филм, патување);	Существительные Прилагательные (род, число, склонение суффиксы) -Он дружит с девочкой из десятого класса. - Где фотография этого ученого? Вон там, лежит на столе. - Мы слушали интересный рассказ экскурсовода о Москве. -СНИМАТЬСЯ в фильме, клипе,... - СНЯТЬСЯ в рекламе, ... - Он женился на Татьяне.	- Вежби со пишување дијалози во парови и текстови; - Вежби за донесување писмен заклучок врз основа на наслови и слики; - Активности за идентификување информации од типот на заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не); - Вежби со поврзување слики и текст; - Пополнување текст со празнини; - Одговор на прашања, изразување свои претпоставки во врска со текстот.	- да пишува текстови со позната тематика од секојдневниот живот; - да напише информативен текст во кој ќе го опише сопственото мислење и својот став во однос на (литература, филм, наука); - да пишува кратко и едноставно неформално писмо; - анализира особини на главните ликови од литературните дела и филмови;

			Методи: Текст метода вербални методи (изложување на содржините); документациски методи - пишан извор на информација: (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - аудио-визуелни извори на информации; - демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - метод на практична работа во парови и групи. - метод на работа со компјутерска технологија (апликации, демонстрации).	
3.	- да пишува кратки и подолги, едноставни текстови од разни жанрови со познати и помалку познати конкретни теми од секојдневниот живот со употреба на литературниот јазик;	Значения падежей; Употребление предлогов с падежами; -В Париже мы жили у моего брата. Я буду на работе с десяти до пяти. - Я иду из школы. Мы едем до вокзала.	- Пишување текстови и вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови, синоними, антоними дополнување реченици; - Вежби со читање текстови и пополнување реченици; - Вежби со повеќечлен избор, одговарање на прашања,	- да ја идентификува и запише главната мисла од слушнат или прочитан текст поврзан со темите од секојдневниот живот; -да применува конкретни информации при пишување на текстови на теми од секојдневниот живот; -да разликува јазични елементи во

		- Её отношение к нему было очень хорошим. - Любовь к русской поэзии у него уже давно. - Антону идёт короткая причёска. - Мы с дочерью сегодня пойдем к врачу. - Мы путешествовали по России. - Он поедет летом к другу. К центру идет пятый трамвай. - Какие книги вы любите? Какого писателя вы видели? - Он смотрел этот балет. Зимой мы жили городе, а летом будем жить в деревне. Туристы побывали в Москве, в Санкт –Петербурге, на Урале, на Чёрном море. Моя сестра учится в средней школе, а брат учится в университете на филологическом факультете.	поврзување слики. - вежби со одредување на видот на текстот (оглас, соопштение, дијалог, расказ, приказна и сл.); - вежби со примена на разни стратегии на читање; - вежби со подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед. **Методи:** - вербални методи (изложување на содржините); - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање на глас и во себе); - аудио-визуелни извори на информации; - демонстрациски методи - (претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - работа во парови и работа во групи.	подолги и во посложени реченици. - писмено да прераскаже настан или случка од секојдневниот живот која му се случила на соговорникот.

4.	- пишува куси и насочени текстови, на познати и помалку познати теми со употреба на разговорниот или литературниот јазик.	Наречия Числительные -Он ответил правильно. (Как?) -Река течёт спокойно. (Как?) -Он поглядивал мрачно из-под бровей. (Как?) Первый-ая ,ое ые Второй – ая , ое -ые Третий- ая ое - ые Великий русский позт родился в Москве в 1799 году. В Москве прошло его детсво. Потом он учился и жил в Петербурге, но он часто бывал в Москв . В Москве жили его друзья. Пушкин очень любил свой родной город . Москвичи не забывают о том, что в Москве родился, жил и творил великий русский поэт .В Москве есть площадь Пушкина, улица ,театр имени	- Пополнување зборови во реченици, доврлшување на реченици; - Пополнување празни места во текстови, табели и реченици; - Вежби со читање избрани текстови и пополнување реченици; - Вежби за асоцијација, за поставување претпоставки; - Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл.; - Подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед; - Писмено одговарање на отворени прашања; **Методи:** - Текст метода - вербални методи (изложување на содржините); - документациски методи - пишан извор на информација (работа на текст, интерпретација; - аудио-визуелни извори на информации; - демонстрациски методи -	- да ја прераскаже содржината на прочитаниот текст; -да примени едноставни поими и изрази при опишување на теми од секојдневниот живот; -писмено да претстави текстови од една во друга форма: како дијалог, интервју, драматизација, расказ и сл.; - донесува заклучок преку куси или подолги текстови на општа или конкретна тема.

		А.С. Пушкина. В 1880 году в Москве открыли первый в России памятник Пушкину.	(претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, употреба на наставни средства и помагала); - работа во парови и работа во групи.	

Оценување на постигањата на учениците	Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, не треба да се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците да не се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање. Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на целата учебна година. Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се базираат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и тестови. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од усното искажување, оценките од писмените работи/тестови, оценките од активноста на часот, изработката на домашни задачи, изработка на презентации и проектни задачи. На крајот на четврта година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.
Литература и други извори	Учебник и прирачници одобрени од Министерството за образование и наука и други извори на учење.
Почеток на имплементација на наставната програма	**Учебна 2022/2023 година**
Институција/ носител на програмата	**Биро за развој на образованието (БРО)**

Потпис и датум на донесување на наставната програма	бр. 13-11378/55 4.10.2019 година МИНИСТЕР, с.р. Dr. Arbër Ademi ____________________________
Датум на ревизија	